

Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel kanunu tasarısının Cumhuriyet Senatosunca değiştirilen ve Millet Meclisince benimsenmiyen maddeleri hakkında Karma Komisyon raporu ile, Millet Meclisi, Cumhuriyet Senatosu ve Karma Komisyon metinleri (Millet Meclisi 1/234; Cumhuriyet Senatosu 1/798)

(Not : Cumhuriyet Senatosu S. Sayısı : 970)

Karma Komisyon raporu

Millet Meclisi
Karma Komisyonu
Esas No. 1/234
Karar No. : 2

27 . 7 . 1967

MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel kanunu tasarısının Cumhuriyet Senatosunca değiştirilerek kabul edilen maddelerinden 31 ve 121 nci maddeler, Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından benimsenmemiş ve Komisyonumuza havale edilmiştir. Bu iki madde Hükümet adına Millî Savunma Bakanının iştiraki ile Komisyonumuzda incelendi :

Yapılan müzakerelerde, bu maddeler üzerine Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu Genel Kurullarında yapılan görüşmelerde dikkate alınarak aşağıda yazılı neticeye varılmıştır.

1. — Tasarının 31 nci maddesi :

Millet Meclisinde bu maddede bâzı subaylara kıdem verilmesi öngörülmediği halde Cumhuriyet Senatosunda kurmay subaylara harb akademilerinde okudukları süre kadar kıdem verilmesi ve uçucu üsteğmen, yüzbaşılarda denizaltıcı, dalgıç ve balık adam görevini yapan üsteğmen ve yüzbaşılara birer yıl noksan bekleme hakkı tanındığı tesbit edilmiştir.

Cumhuriyet Senatosunda ilâve edilen her iki husus da Komisyonumuzca; Devlet personel rejimini bozduğu ve Askerî Personel Kanununda bu iki sınıftan başka diğer her hangi bir subaya kıdem verilmemesi sebeplerine dayanılarak kabule şayan bulunmamıştır. Gerçekten halen mer'î bulunan 4273 sayılı Kanuna göre denizaltıcı, dalgıç kurbağa adam ve uçuculardan gayri su üstü gemilerinde çalışan deniz subaylarına, ihtisas yapan doktorlara, başasistanlara ve âmme idaresinde okuyan bilûmum subaylara ve ihtisas yapan veteriner hekim ve başasistanlarına ve yurt dışında yüksek mühendislik tahsili yapan yüksek mühendislerle kıdem verilmektedir. Şayet Cumhuriyet Senatosunda yapılan değişiklik benimsenip kurmay subaylarla bir kısım deniz ve hava subaylarına kıdem verilirse personel sisteminin uygulanmasında büyük adaletsizlikler meydana getirecektir.

Netice olarak kıdem müessesesi kaldırılmak suretiyle bütün subaylar Anayasamızın fırsat eşitliği prensibinden istifade etmek suretiyle ihraz edecekleri muvaffakiyet nisbetinde yükselme imkânlarını bulacaklardır.

Kaldı ki müstakbel harblerin, tekniklerin çarpışması suretiyle cereyan edeceği izahtan vâredir. Bu haliyle bugün mevcut 4273 sayılı Kanunun hükümleri gereğince kıdem alan çeşitli teknik sıfatları ve formasyonları olan subaylarla akademik kariyerde karar kalmış olanlara kıdem verilmiyerek mücerret akademi mezunları ile uçucu ve bir kısım deniz subaylarına kıdem verilmesi kanunun getirdiği liyakat esasına göre terfi prensibine aykırı ve izahı güç bir durumdur.

Bu itibarla bir reform kanunu olan Türk Silâhlı Kuvvetleri Personel Kanununda kıdem müessesesine yer verilmiştir.

Ancak 31 nci maddenin tatbikatında daha iyi anlaşılması için Millet Meclisi metni bir redaksiyona tabi tutularak, metin yeniden tedvin edilmiştir.

2. Komisyonumuza havale edilen tasarrın 121 nci maddesinin (e) bendinin Cumhuriyet Senatosu tarafından metinden çıkarılması ve son fıkranın redaksiyona tabi tutulması şeklinde yapılan değişikliğe gelince:

Millet Meclisi Geçici Komisyonunun 22 . 7 . 1967 tarihli ve 156 ya 1 nci ek sayılı raporunda :

«Millî Savunma Bakanlığı, diğer bütün Bakanlıklar gibi Anayasamın 106 ve 4951 sayılı Kanuna göre kurulmuştur. Bu Bakanlığın sorumlusu olan Millî Savunma Bakanı ile teşkilâtı, kendi görev alanları ilgilendiren konularda, diğer bakanlıkların haiz bulunduğu yetki ve sorumluluklara kısıtsız olarak sahip bulunması Anayasamız icabıdır.

121 nci maddenin (e) bendi Millî Savunma Bakanına kendi mesai arkadaşlarını seçme imkânı veren bir hükümdür. Bu yetkiye diğer bütün bakanlar aynen sahiptirler. (e) bendinin metinden çıkarılması, Millî Savunma Bakanının yetkisini kısıtlar mahiyettedir. Bu yetkisi ile ilgili siyasi, hukukî, malî ve cezai sorumlulukları devam edeceğine göre, yetkisiz sorumluluk gibi bir durum meydana gelmektedir ki, böyle bir kaide kamu hukukuna tamamen aykırıdır.

Biran için Millî Savunma Bakanı aynı maddenin (a) ve (b) bendlerindeki hükümlerle kendi mesai arkadaşlarını seçme imkânına sahiptir şeklinde bir düşünce varidolabilirse de; bu hal, Kuvvet Komutanlıklarınca hazırlanan kararname taslaklarının Millî Savunma Bakanı tarafından imzalanmıyarak düzeltilme talebi ile Kuvvet Komutanlıklarına iadesine sebebiyet verecektir ki, bu hal işlerin uzaması ve çeşitli sakıncalar yaratacak mahiyettedir.» denmiştir.

Millet Meclisi Geçici Komisyonunun 121 nci maddenin (e) fıkrasının metinden çıkarılmasının doğuracağı sakıncalar konusunda zikredilen bu gerekçelere Karma Komisyonumuz da katıldığından (e) fıkrasının madde metninde kalması kabul edilmiştir.

121 nci maddenin son fıkrasında Cumhuriyet Senatosu tarafından yapılan değişiklik Komisyonumuzca da benimsenmiş ancak madde bir redaksiyona tabi tutularak kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasvibine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa arz olunur.

Başkan	Sözcü	Kâtip	
C. Senatosu İçel Üyesi	Rize Milletvekili	Edirne Milletvekili	Ordu Milletvekili
<i>Cavit Tefrik Okyayuz</i>	<i>İsmail Sarıgöz</i>	<i>Nazmi Özoğul</i>	<i>Ferda Güley</i>

C. Senatosu Bursa Üyesi
Saffet Ural

İmzada bulunamadı

C. Senatosu Samsun Üyesi
II. Enver Işıklar

MİLLET MECLİSİNİN KABUL ETTİĞİ METİN

TÜRK SİLÂHLİ KUVVETLERİ PERSONEL KANUNU

b) *En az bekleme süreleri*

MADDE 31. — Subayların en az bekleme süreleri aşağıda gösterilmiştir :

a) Harb okulunu bitiren emsalleri ile nasıpları birleşinceye kadar, fakülte ve yüksek okulu bitiren subayların bekleme süresi :

1. Teğmenlikte; beş ve altı yıllık fakülte ve yüksek okulu bitirenler için iki; dört yıllık fakülte ve yüksek okulu bitirenler için bir yıl,

2. Üsteğmenlikte; altı yıllık fakülte ve yüksek okulu bitirenler için bir yıl,

Öğrenim süresi altı yıldan fazla olan fakülte ve yüksek okulu bitirenlerin üsteğmenlik bekleme süreleri, fazla olan öğrenim süreleri kadar, eksiktir.

b) Savaşta veya milletlerarası taahhütler icabı savaşlara katılanlar için Genelkurmay Başkanının göstereceği lüzum üzerine Millî Savunma Bakanının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile barış zamanına ait normal bekleme süreleri yarısına kadar indirilebilir. Bu indirme neticesinde bir yıldan artan miktarlar tam yıla çıkarılır.

V - Subayların ve astsubayların atanmaları

MADDE 121. — Subay ve astsubayların atanmaları :

a) Astsubaylar ile asteğmen ve albay (albay dâhil) rütbelerindeki subayların atanmaları; kuvvet komutanlıklarının teklifi ile Millî Savunma Bakanınca,

b) General ve amirallerin atanmaları; kuvvet komutanlıklarının lüzum göstermesi ve Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanının inhası, Başbakanın imzalıyacağı ve Cumhurbaşkanının onaylıyacağı kararname ile,

c) Kuvvet komutanları ve Genelkurmay II nci Başkanı general ve amirallerin atanmaları; Genelkurmay Başkanının teklifi, Millî Savunma Bakanının inhası, Başbakanın imzalıyacağı ve Cumhurbaşkanının onaylıyacağı kararname ile,

CUMHURİYET SENATOSUNUN KABUL ET-
TİĞİ METİN

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ PERSONEL
KANUNU TASARISI

b) *En az bekleme süreleri*

MADDE 31. — Subayların en az bekleme süreleri aşağıda gösterilmiştir :

a) Harb okulunu bitiren emsalleri ile nasıpları birleşinceye kadar, fakülte ve yüksek okulu bitiren subayların bekleme süresi :

1. Teğmenlikte; beş ve altı yıllık fakülte ve yüksek okulu bitirenler için iki; dört yıllık fakülte ve yüksek okulu bitirenler için bir yıl,

2. Üsteğmenlikte; altı yıllık fakülte ve yüksek okulu bitirenler için bir yıl,

Öğrenim süresi altı yıldan fazla olan fakülte ve yüksek okulu bitirenlerin üsteğmenlik bekleme süreleri fazla olan öğrenim süreleri kadar, eksiktir.

Kara, deniz, hava akademilerini ikmal edenlere her okudukları seneye mukabil 1 sene kıdem verilir.

b) Savaşta veya milletlerarası taahhüller icabı savaflara katılanlar için Genelkurmay Başkanının göstereceği lüzum üzerine Millî Savunma Bakanının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile barış zamanına ait normal bekleme süreleri yarısına kadar indirilebilir. Bu indirme neticesinde bir yıldan artan miktarlar tam yıla çıkarılır.

Havada : Uçucu üsteğmen ve yüzbaşılara; denizde denizaltıcı, dalgıç, balıkadam üsteğmen ve yüzbaşılara birer sene kıdem verilir.

V - Subayların ve astsubayların atanmaları

MADDE 121. — Subay ve astsubayların atanmaları :

a) Astsubaylar ile üsteğmen - albay (albay dâhil) rütbelerindeki subayların atanmaları; kuvvet komutanlıklarının teklifi ile Millî Savunma Bakanınca,

b) General ve amirallerin atanmaları; kuvvet komutanlıklarının lüzum göstermesi ve Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine

KARMA KOMİSYONUN KABUL ETTİĞİ
METİN

TÜRK SİLAHLI KUVVETLERİ PERSONEL
KANUNU TASARISI

b) *En az bekleme süreleri*

MADDE 31. — Subayların en az bekleme süreleri aşağıda gösterilmiştir.

a) Harb okulunu bitiren emsalleri ile nasıpları birleşinceye kadar, fakülte ve yüksek okulu bitiren subayların bekleme süresi :

1. Teğmenlikte; beş ve altı yıllık fakülte ve yüksek okulu bitirenler için iki; dört yıllık fakülte ve yüksek okulu bitirenler için bir yıl,

2. Üsteğmenlikte; altı yıllık fakülte ve yüksek okulu bitirenler için bir yıl,

3. Öğrenim süresi altı yıldan fazla olan fakülte ve yüksek okulu bitirenlerin üsteğmenlik bekleme süreleri, fazla olan öğrenim süreleri kadar, eksiktir.

b) Savaşta veya milletlerarası taahhütler icabı savaflara katılanlar için Genelkurmay Başkanlığının göstereceği lüzum üzerine Millî Savunma Bakanının teklifi ve Bakanlar Kurulu kararı ile barış zamanına ait normal bekleme süreleri yarısına kadar indirilebilir. Bu indirme neticesinde bir yıldan artan miktarlar tam yıla çıkarılır.

V - Subayların ve astsubayların atanmaları

MADDE 121. — Subay ve astsubayların atanmaları :

a) Astsubaylar ile üsteğmen ilâ albay (albay dâhil) rütbelerindeki subayların atanmaları; Kuvvet Komutanlarının teklifi ile Millî Savunma Bakanınca,

b) General ve amirallerin atanmaları; Kuvvet Komutanlarının lüzum göstermesi ve Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine Millî Sa-

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

d) Askerî hâkimlerin ve jandarma subay ve astsubaylarının atanmaları; özel kanunları gereğince,

e) Millî Savunma Bakanlığı kararğâhı ile doğrudan doğruya bu Bakanlığa bağlı kuruluşlarda görevlendirilecek astsubay ve subayların atanmaları; Millî Savunma Bakanlığınca, bunlardan kararname ile yapılması gereken subay, general ve amirallerin atanmaları Millî Savunma Bakanının inhası ile Başbakanın imzalıyacağı ve Cumhurbaşkanının onaylıyacağı kararname ile yapılır.

Bu personelin başka göreve atanmaları, Millî Savunma Bakanının muvafakati üzerine (a), (b), (c) ve (d) bendleri hükümlerine göre yapılır.

(b) ve (c) bendlerinin uygulanmasında Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine, Millî Savunma Bakanı inha işlemini yapmadığı takdirde, Genelkurmay Başkanı, Cumhurbaşkanına gereken teklifi yapmasını Başbakanın yazı ile isteyebilir. Bu yazının bir örneği aynı zamanda Millî Savunma Bakanına ve Genelkurmay Başkanına bildirilir. Başbakanın bu kararına uyulması mecburidir.

(Cumhuriyet Senatosunun kabul ettiği metin)

Millî Savunma Bakanının inhası, Başbakanın imzalıyacağı ve Cumhurbaşkanının onaylıyacağı kararname ile,

c) Kuvvet komutanları ve Genelkurmay II nci Başkanı general ve amirallerin atanmaları; Genelkurmay Başkanının teklifi, Millî Savunma Bakanının inhası, Başbakanın imzalıyacağı ve Cumhurbaşkanının onaylıyacağı kararname ile,

d) Askerî hâkimlerin ve jandarma subay ve astsubaylarının atanmaları; özel kanunları gereğince,

(b) ve (c) bendlerinin uygulanmasında Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine, Millî Savunma Bakanı inha işlemini yapmadığı takdirde, Genelkurmay Başkanı durumu yazı ile Başbakana bildirir. Bu yazının bir örneğini Millî Savunma Bakanına gönderir. Başbakan kararını yazı ile Millî Savunma Bakanına ve Genelkurmay Başkanına bildirir. Başbakanın bu kararına uyulması zorunludur.

(Karma Komisyonunun kabul ettiği metin)

Millî Savunma Bakanının inhası, Başbakanın imzalıyacağı ve Cumhurbaşkanının onaylıyacağı kararname ile,

c) Kuvvet Komutanları ve Genelkurmay İkinci Başkanı general ve amirallerin atanmaları; Genelkurmay Başkanının teklifi, Millî Savunma Bakanının inhası, Başbakanın imzalıyacağı ve Cumhurbaşkanının onaylıyacağı kararname ile,

d) Askerî hâkimlerin ve jandarma subay ve astsubaylarının atanmaları özel kanunları gereğince,

e) Millî Savunma Bakanlığı karargâhı ile doğrudan doğruya bu Bakanlığa bağlı kuruluşlarda görevlendirilecek astsubay ve subayların atanmaları; Millî Savunma Bakanlığınca, bunlardan kararname ile yapılması gereken subay, general ve amirallerin atanmaları Millî Savunma Bakanının inhası ile Başbakanın imzalıyacağı ve Cumhurbaşkanının onaylıyacağı kararname ile yapılır. Bu personelin başka göreve atanmaları, Millî Savunma Bakanının muvafakati üzerine (a), (b), (c) ve (d) bedleri hükümlerine göre yapılır.

(b) ve (c) bendlerinin uygulanmasında Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine, Millî Savunma Bakanı inha işlemini yapmadığı takdirde, Genelkurmay Başkanı, talebini yazı ile Başbakana gönderir. Başbakan kararını yazı ile Millî Savunma Bakanına ve Genelkurmay Başkanına bildirir. Başbakanın bu kararına uyulması zorunludur.

